

Natuurtoets

**Bestemmingsplanwijziging Islamitisch cultureel
centrum De Bilt**

projectnummer 0407056.00
definitief
18 februari 2016

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Islamitisch cultureel centrum De Bilt

projectnummer 0407056.00
definitief
18 februari 2016

Auteurs

J. Buijks
L.J.G. Koks

Opdrachtgever

Vereniging de Marokkaans islamitische gemeenschap De Bilt-Bilthoven
Troelstraweg 49A
3732 CB De Bilt

Colofon

Projectgroep bestaande uit

J. Buijks
L.J.G. Koks

Tekstbijdragen

J. Buijks
L.J.G. Koks

Fotografie

J. Buijks

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	definitief	L.J.G. Koks	M. Visser-Poldervaart

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Projectvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	10
5.2.1	Bureauonderzoek	10
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	15
5.3	Beschermde gebieden	15
6	Toetsing	17
6.1	Effectbepaling project	17
6.2	Effecten beschermde soorten	17
6.2.1	Vogels	17
6.2.2	Zoogdieren	18
6.2.3	Reptielen	18
6.2.4	Amfibieën	19
6.2.5	Vissen	19
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	19
6.2.7	Flora	19
6.3	Effecten op beschermde gebieden	20
6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	20

6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	20
7	Conclusies	21
7.1	Conclusies soortenbescherming	21
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	22
8	Bronnen	23
	Bijlage I Wettelijk kader	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Vereniging de Marokkaans Islamitische Gemeenschap in De Bilt-Bilthoven (hierna: VMIG) is voornemens om aan de Noorderkroon in Bilthoven een nieuw Islamitisch Cultureel Centrum te realiseren. Het Islamitisch Cultureel Centrum heeft een religieuze functie (moskee), maar ook een educatieve functie (cursussen, huiswerkbegeleiding). Momenteel is de VMIG gevestigd aan de Troelstraweg 49a in De Bilt, maar deze huidige accommodatie is te klein voor de VMIG. Het Islamitisch Cultureel Centrum past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt daarom een nieuw postzegelbestemmingsplan opgesteld. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Globale ligging van het plangebied (rood omrand). Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Islamitisch cultureel centrum De Bilt
projectnummer 0407056.00
18 februari 2016
Vereniging de Marokkaans islamitische gemeenschap De Bilt-Bilthoven

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied bevindt zich in Bilthoven (gemeente De Bilt) in de provincie Utrecht. Het plangebied ligt aan de rand van de woonwijk Brandenburg in Bilthoven. De huidige invulling van het gebied is groen met speelterrein en bosplantsoen. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de spoorlijn Utrecht-Amersfoort. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het terrein van de Korfbalvereniging Nova en een 50/10KV schakelstation van Stedin. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan een appartementencomplex en volkstuinen. Het plangebied is ontsloten via de straat Noorderkroon aan de zuidzijde van het terrein.

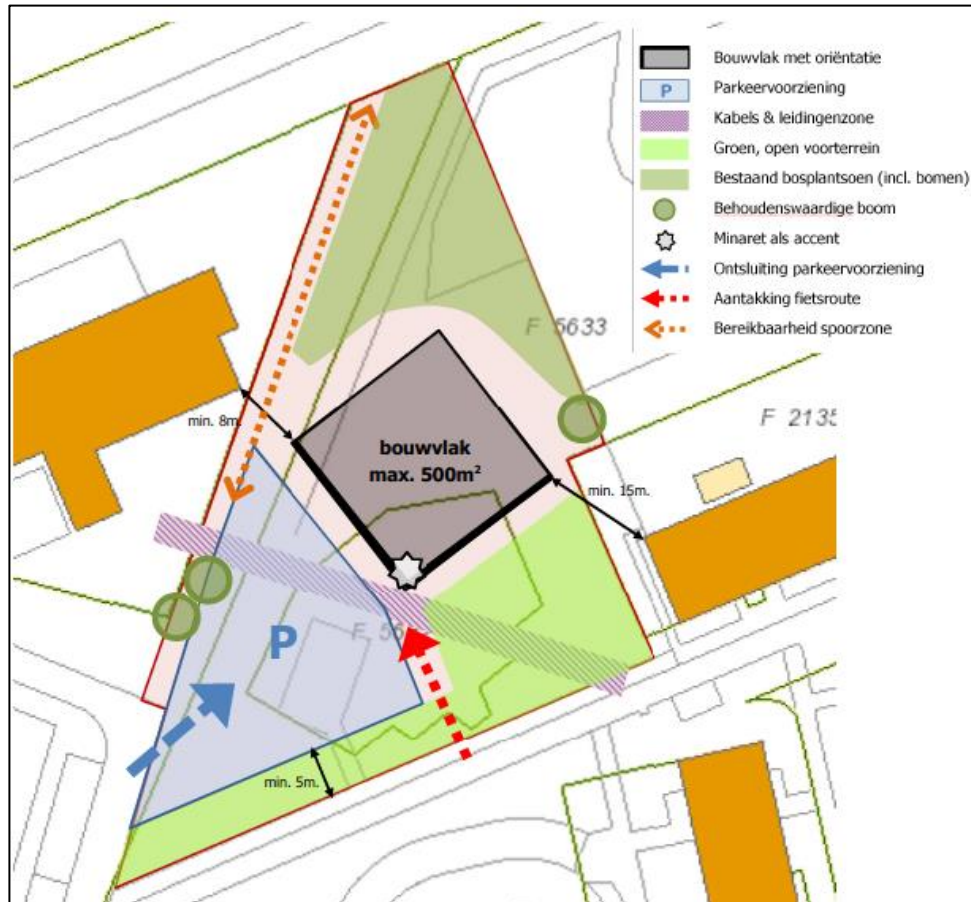

Figuur 3.1. Globale begrenzing van het plangebied (rood omrand). Bron: Gemeente De Bilt, 2015.

3.2 Projectvoornemen

In het plangebied wordt een Islamitisch Cultureel Centrum (moskeegebouw) gerealiseerd. Het moskeegebouw heeft aan twee zijden een voorgevel die is ontworpen als hoofdentree: aan de zijde van de straat Noorderkroon en van de straat Tweelingen. Het moskeegebouw heeft drie bouwlagen, met een maximale hoogte van 10,5 meter. Daarnaast wordt de bouw van één minaret mogelijk gemaakt aan de meest zuidelijke hoek van het gebouw. Met de minaret inbegrepen is het pand maximaal 13 meter hoog. Er zal geen sprake zijn van omroepen van het gebed. Rondom en op het terrein worden 29 parkeerplaatsen gerealiseerd voor gebruikers van het Islamitisch Cultureel Centrum. In figuur 3.2 is een overzicht gegeven van de toekomstige

inrichting van het plangebied. Figuur 3.3 geeft een impressie van de toekomstige moskee. Naast de moskee en de parkeergelegenheid krijgt het plangebied een groen karakter.

Figuur 3.2. Impressie van de toekomstige inrichting van het plangebied (Gemeente De Bilt, 2015).

Figuur 3.3. Impressie moskee (Gemeente De Bilt, 2015).

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2009 - 2014. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken

wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de interactieve kaart webkaart gebruikt van de provincie Utrecht. Tevens is de interactieve kaart 'Natura 2000 Network Viewer' van het European Environment Agency (EEA) gebruikt voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

In eerder stadium van het plan is in 2010 een Quicksan uitgevoerd. In het kader van deze Quicksan zijn in mei 2010 drie terreinbezoeken afgelegd. Waar tevens met behulp van een batdetector het gebruik van het plangebied door vleermuizen is onderzocht. Resultaten van deze Quicksan zijn tevens meegenomen in deze Natuurtoets (van den Bijtel, 2010).

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 27 januari 2016 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat aan de zuidzijde uit een speelveldje met enkele speeltoestellen (zie figuur 5.1). Het noordelijke deel bestaat uit bosplantsoen (zie figuur 5.2). Het bosplantsoen bestaat uit verschillende boomsoorten. In de ondergroei is veel braam aanwezig. Door het bosplantsoen loopt, van zuid naar noord een droogstaande geul. Tevens ligt met name in de oostzijde van het bosplantsoen veel (tuin)afval dat waarschijnlijk afkomstig is uit de naastgelegen volkstuinen (zie figuur 5.3). In dit oostelijke deel loopt ook een pad langs de volkstuinen en staat een vervallen hek. Aan de west- en noordzijde van het perceel loopt een grasstrook die het bosplantsoen scheidt van het naastgelegen perceel aan de westzijde en de spoorrails aan de noordzijde (zie figuur 5.4). De spoorlijn die ten noorden van het plangebied ligt is afgescheiden middels een wal bestaande uit organisch materiaal (zie figuur 5.4 rechts).

Figuur 5.1. Impressie speeltuin.

Figuur 5.2. Impressie bosplantsoen.

Figuur 5.3. Impressie (tuin)afval in het oostelijke deel van het bosplantsoen.

Figuur 5.4. Impressie van grasstrook aan de west- en noordzijde van het plangebied.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie, uit atlanten (5 x 5 kilometerhok) en uit de eerder uitgevoerde Quicksan (van den Bijtel ecologisch onderzoek, 2010) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. In de eerder uitgevoerde Quicksan zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten vastgesteld (van den Bijtel, 2010).

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl)

- boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, slechtvalk en sperwer.

Zoogdieren (telmee.nl)

- eekhoorn, das, boomarter, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis.

Reptielen (telmee.nl)

- hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis en ringslang.

Amfibieën (telmee.nl)

- alpenwatersalamander, kamsalamander, vroedmeesterpad, heikikker en poelkikker.

Vissen (telmee.nl)

- kleine modderkruiper en bittervoorn.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl)

- geen waarnemingen.

Flora (telmee.nl)

- daslook, gele helmbloem, jeneverbes, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, wilde marjolein en zomerklokje.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 27 januari 2016 bij 9 °C en bewolkt weer (bron: knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1).

Uit de bureaustudie blijkt dat de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ransuil, slechtvalk en sperwer in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze soorten niet waargenomen.

De huismus en gierzwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014b). Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw is uitgesloten. De grote gele kwikstaart maakt zijn nest langs (stromende) beekjes en rivieren. Binnen het plangebied ontbreekt een dergelijk biotoop. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de grote gele kwikstaart kan uitgesloten worden.

In het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig die in potentie geschikt zijn als nestlocatie voor de vogels uit de bureaustudie die hun nest bouwen in bomen. De bomen zijn gecontroleerd op nesten. Er zijn echter geen (jaarrond) beschermde nesten van de boomvalk, buizerd, havik, ransuil, slechtvalk of sperwer aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten kan worden uitgesloten.

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie blijkt dat franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, vale vleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zijn in Nederland voornamelijk gebouwbewonende soorten. De rosse vleermuis en watervleermuis zijn in Nederland voornamelijk boombewonende soorten. De franjestaart, gewone grootoorvleermuis en vale vleermuis zijn in Nederland zowel gebouw- als boombewonende soorten.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Op de percelen naast het plangebied staan woningen. Deze zullen echter niet worden aangetast in het kader van voorliggend plan. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten kan uitgesloten worden. Binnen het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig die in potentie voor vleermuis geschikte holtes zouden kunnen bevatten. Alle bomen zijn geïnspecteerd op dergelijke holtes en kieren. Deze zijn echter niet aangetroffen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan tevens uitgesloten worden.

Mogelijk wordt het plangebied door vleermuizen gebruikt als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de eekhoorn, das en boommarter in de omgeving van het plangebied voorkomen. De eekhoorn, das, boommarter of overige zwaarders beschermdes zoogdieren zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

De eekhoorn komt voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos (www.zoogdiervereniging.nl). Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig waar de soort sporadisch kan foerageren. Er zijn echter niet voldoende oudere bomen aanwezig om geschikte nestgelegenheid te bieden. In de bomen zijn dan ook geen eekhoorn nesten aangetroffen. Er zijn tevens geen gebruikssporen (zoals afgeknaagde dennenappels) aangetroffen.

Het plangebied ligt aan de rand van een woonwijk, aan het spoor. De mate van verstoring binnen het plangebied is daarom te groot om geschikt te zijn voor de das. Tevens zijn geen burchten of sporen van de soort aangetroffen. Het voorkomen van de das kan worden uitgesloten.

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. In het plangebied is geen sprake van aaneengesloten bos. Het voorkomen van de boommarter kan worden uitgesloten. Ook het voorkomen van andere zwaarders beschermdes zoogdieren kan worden uitgesloten door de ligging van het plangebied tussen het spoor en een woonwijk.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis en ringslang voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of andere zwaarder beschermde reptielen niet aangetroffen.

Hazelworm

De hazelworm komt in Nederland vooral voor op pleistocene zandgronden en op löss en leem. Op warme, beschutte, halfopen terreinen met vochthoudende bodem zoals bosranden, open plekken in bossen, ruige heidevelden, kalkgraslanden, vestingwerken, bermen van wegen en spoorwegen (soortenbank.nl). Buiten de zonnige maanden verschuilen ze zich vaak in bladlagen, onder heidestruiken of ondergronds (RAVON).

Het plangebied grenst aan het spoor met daarachter bosrijk gebied waar geschikt (essentieel) leefgebied voor de hazelworm aanwezig is. Mogelijk maakt de spoordijk ook onderdeel uit van het leefgebied van de soort. Binnen het plangebied is veel tuinafval aanwezig dat waarschijnlijk afkomstig is uit de naastgelegen volkstuinen (zie figuur 5.5). De hopen takken en bladeren die hier liggen zijn geschikt voor de hazelworm. Tevens zijn in de groenstrook binnen het plangebied ruigere delen aanwezig met ook zonnige plekken. Door deze aspecten kan het voorkomen van de hazelworm binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Het gebied vormt echter geen essentieel leefgebied voor de soort. Deels door de ligging van het plangebied in de woonwijk en deels door het kleinschalige karakter van het bosplantsoen. Tevens vormen het spoor en met name de geluidswal een barrière voor de soort. De geluidswal loopt echter richting het westen circa 75 meter door, daarna gaat deze over in een hekwerk. Het plangebied is daarom mogelijk wel bereikbaar voor de soort.

Figuur 5.5. Impressie van hopen takken en bladeren als tuinafval uit de naastgelegen volkstuinen.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen (RVO, 2014). Binnen het plangebied ontbreken vochtige terreindelen. Daarnaast bevindt het plangebied zich aan de rand van stedelijk gebied met een grote mate van verstoring. De levendbarende hagedis wordt niet binnen het plangebied verwacht.

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Omdat het in de directe omgeving van de plangebied ontbreekt aan wateren wordt de ringslang niet binnen het plangebied verwacht.

Muurhagedis

Muurhagedissen komen vrijwel alleen voor op oude muren, steile, stenige zuidhellingen en rotswanden in de omgeving van Maastricht (RAVON). Binnen het plangebied zijn dergelijk structuren niet aanwezig. Het voorkomen van de muurhagedis kan worden uitgesloten.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de alpenwatersalamander, kamsalamander, vroedmeesterpad, heikikker en poelkikker in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of andere zwaarder beschermde amfibieën niet aangetroffen.

Binnen het plangebied zijn geen wateren aanwezig. Er is daarom geen sprake van voortplantingsbiotoop van zwaarder beschermde amfibieën. Ook een landbiotoop kan worden uitgesloten omdat in de directe omgeving geen geschikte voortplantingswateren aanwezig zijn. Het plangebied ligt te ver geïsoleerd van mogelijk voortplantingsbiotopen. Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde vissen. Binnen het plangebied zijn geen wateren aanwezig. Het voorkomen van zwaarder beschermde vissen kan dan ook uitgesloten worden.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van vlinders, libellen en overige soortgroepen.

Tevens bevat het plangebied door zijn enerzijds onderhouden karakter en anderzijds verwaarloosde karakter met veel tuinafval geen geschikte habitats voor overige zwaarder beschermde vlinder, libellen en overige soortgroepen. Het voorkomen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de daslook, gele helmbloem, jeneverbes, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, wilde marjolein en zomerklokje in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde plantensoorten niet aangetroffen. Ook tijdens de eerder uitgevoerde Quicksan zijn geen zwaarder beschermde planten aangetroffen (van den Bijtel, 2010).

Het plangebied biedt door zijn enerzijds onderhouden karakter (speeltuin) en anderzijds voedselrijke en verwaarloosde karakter (veel braam en tuinafval) geen geschikte standplaatsfactoren voor zwaarder beschermde plantensoorten. De genoemde zwaarder beschermde plantensoorten komen voor op voedselarme grond of op oude muren. Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Tabel 5.1. Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Flora- en faunawet	Mogelijk	Tweetal gezien in de vijver
Vleermuizen	Tabel 3 Flora- en faunawet + Bijlage IV Habitatrichtlijn	Mogelijk	Plangebied fungeert mogelijk als foerageergebied
Hazelworm	Tabel 3 Flora- en faunawet + Bijlage IV Habitatrichtlijn	Mogelijk	Binnen het plangebied is (tijdelijk) geschikt biotoop aanwezig dat mogelijk bereikbaar is vanuit het noordelijke bosgebied

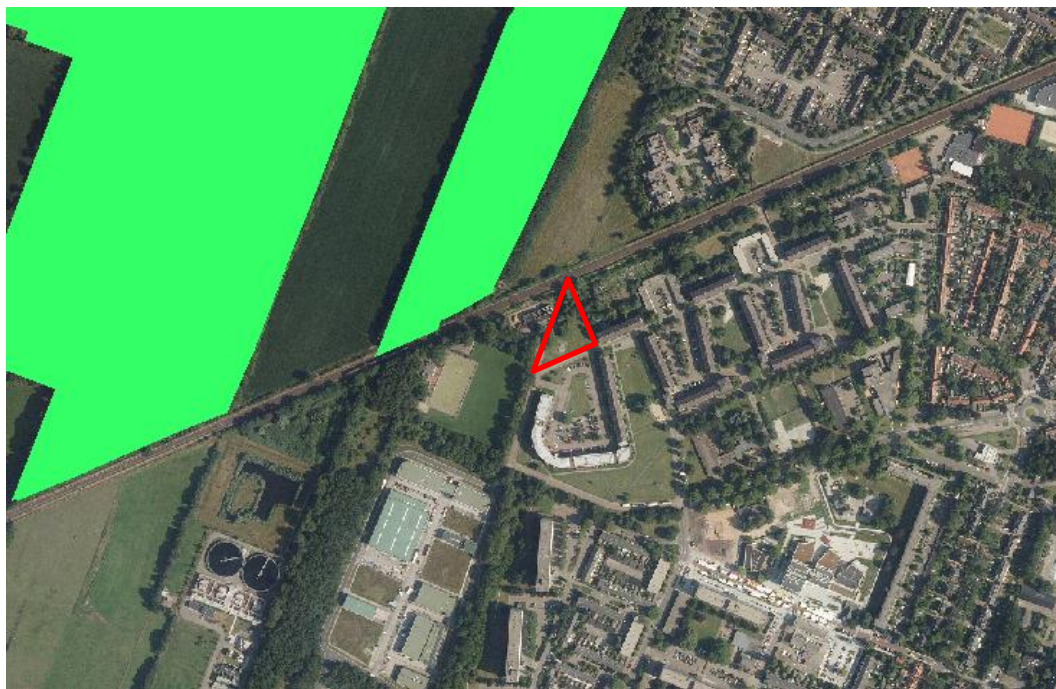
5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

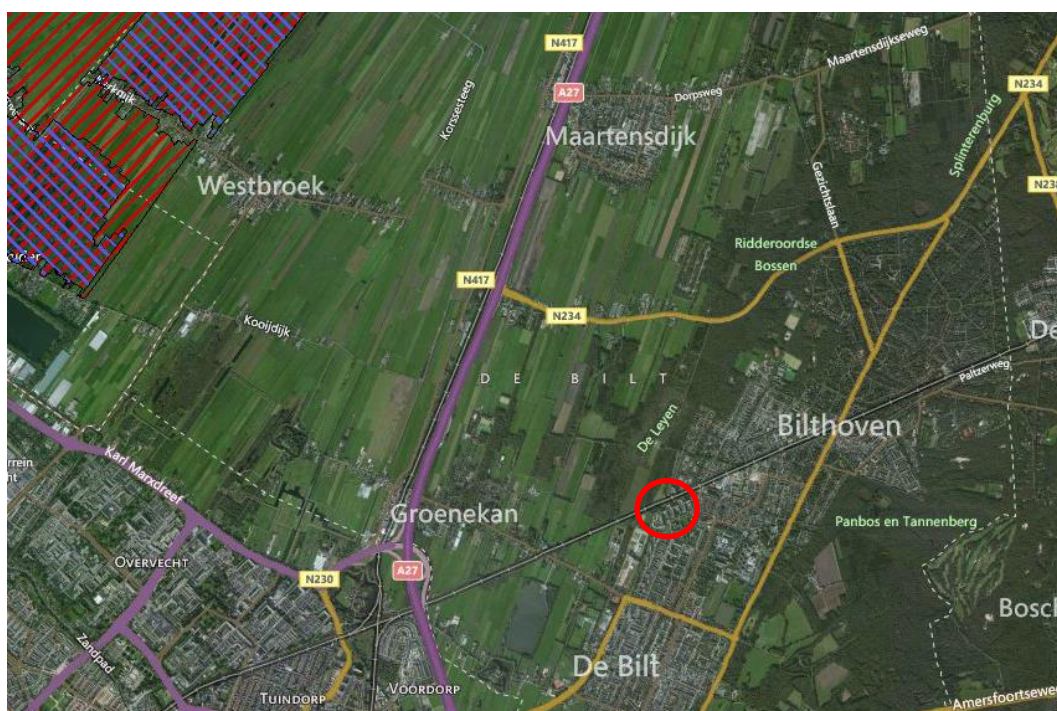
Het plangebied is niet gelegen binnen een gebied dat is aangewezen onder het NNN (zie figuur 5.6). Het dichtstbijzijnde gebied aanwezen als NNN is op een afstand van circa 100 meter ten noordwesten van het plangebied (groen in figuur 5.6).

Natura 2000

Het plangebied is niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied gelegen. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het "Oostelijk Vechtplassen". Dit gebied bevindt zich op een afstand van circa 5,7 kilometer ten noordwesten van het plangebied (zie figuur 5.7). Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als zowel Habitatrichtlijngebied als Vogelrichtlijngebied.

Figuur 5.6. Ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. NNN. Bron: interactieve webkaart Provincie Utrecht.

Figuur 5.7. Ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. NNN. Blauw gestreept = Habitatrichtlijngebied. Rood gestreept = Vogelrichtlijngebied. Bron: Natura 2000 viewer, EEA.

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van de aanlegfase zullen het grasland en de groenstrook grotendeels verloren gaan. In de gebruiksfase is het echter de bedoeling dat het plangebied weer een groen karakter krijgt met in het zuiden een gazon en met in het noordelijke deel mogelijk bosplantsoen of gazon of een combinatie hiervan. Enkel de drie monumentale bomen blijven in ieder geval behouden (zie figuur 3.2).

In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden de effecten beschreven op de beschermde gebieden.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaarder beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Vogels algemeen

De bomen en struiken in het noordelijke deel van het plangebied bieden broedgelegenheid aan een aantal algemeen voorkomende soorten broedvogels. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 2). Deze zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Effecten op jaarrond beschermde vogelnesten kunnen daarom worden uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet (Tabel 3) en de Habitatrichtlijn (Bijlage IV). Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen zijn dan ook uitgesloten. Mogelijk foerageren vleermuizen binnen het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende gelijkwaardig en beter geschikt foerageergebied aanwezig. Effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen uitgesloten worden. Deze bevindingen zijn in overeenstemming met de eerder uitgevoerde Quicksan waarbij tevens gebruik is gemaakt van een Batdetector (van den Bijtel, 2010).

Om het plangebied ook in de toekomstig nodig geschikt te houden als foerageergebied voor vleermuizen wordt aanbevolen om de lichtuitstoot gedurende de nacht te beperken.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van de hazelworm binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten. Binnen het plangebied is (tijdelijk) biotoop aanwezig waar de hazelworm mogelijk kan voorkomen. Dit biotoop wordt met name gevormd door de grote hoeveelheid tuinafval (bladeren en takken) dat aanwezig is binnen het plangebied. Het plangebied vormt echter door het kleinschalige karakter van het bosplantsoen en de ligging in een woonwijk geen essentieel leefgebied van de hazelworm. Tevens vormen het spoor en de geluidswal een barrière tussen het plangebied en het bosrijke gebied ten noorden van het spoor.

Voor de vaststelling van het bestemmingsplan hoeft de mogelijke (tijdelijke) aanwezigheid van enkele individuen van de hazelworm geen belemmering te vormen. Wel moeten ten aanzien van de realisatiefase de onderstaande aandachtspunten worden vermeld;

Aandachtspunten realisatiefase:

Indien het plangebied onderhouden blijft zoals dat gebeurt in het kader van het normale gemeentelijke beleid zal hier geen sprake zijn van een geschikt biotoop voor de hazelworm. Als gevolg van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging is geen sprake van verlies van essentieel leefgebied van de hazelworm. Voor aanvang van de realisatiefase zal gecontroleerd moeten worden of geen blad- of takkenhopen aanwezig zijn binnen het plangebied. Tevens kan voor aanvang van de realisatiefase ervoor gezorgd worden dat geen tuinafval binnen het plangebied wordt gedumpt, of dat mogelijke dumpingen spoedig worden opgeruimd. Eventuele afvalhopen die aanwezig zijn bij de start van de realisatiefase dienen, als extra maatregel, verplaatst te worden naar het NNN gebied ten noorden van het plangebied. Via deze werkwijze kan verzekerd worden dat voor aanvang van de realisatiefase geen hazelwormen aanwezig zijn binnen het plangebied.

Effecten van de bestemmingsplanwijziging op staat van de instandhouding van de hazelworm kunnen worden uitgesloten.

Naast de hazelworm is het voorkomen van overige zwaarder beschermde reptielen soorten uitgesloten. Effecten op overige zwaarder beschermde reptielen kunnen daarom uitgesloten worden.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied worden op basis van het ontbreken van geschikte biotopen niet verwacht. In het plangebied en de directe omgeving zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vissen

De aanwezigheid van zwaar beschermde vissoorten in het plangebied is op basis van het ontbreken van geschikte biotopen uit te sluiten. Effecten op zwaarder beschermde vissen zijn uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is op basis van het deels onderhouden en deels voedselrijke karakter van het plangebied uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op circa 5,7 kilometer afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied "Oostelijk Vechtplassen". Op basis van de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand tot de Natura 2000-gebieden zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2).

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied komt mogelijk de hazelworm voor die echter geen negatieve effecten ondervindt als gevolg van de bestemmingsplanwijziging. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor deze soort. Er zijn geen andere soorten die een belemmering kunnen vormen voor het bestemmingsplan

Aandachtspunten realisatiefase:

Hazelworm

Mogelijk komen individuen van de hazelworm sporadisch voor in de hopen tuinafval binnen het plangebied. Indien het plangebied volgens het normale gemeentelijke beleid onderhouden wordt en de afvalhopen opgeruimd blijven zal geen (tijdelijk) leefgebied van de hazelworm ontstaan. Voor aanvang van de realisatiefase dient ervoor gezorgd te worden dat geen tuinafval binnen het plangebied wordt gedumpt. Ook kan de frequentie van het opruimen van het terrein verhoogd worden. Via deze werkwijze kan verzekerd worden dat voor aanvang van de realisatiefase geen hazelwormen aanwezig zijn binnen het plangebied.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden tijdens de realisatiefase dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel), of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels;
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.2.1 wordt de vervolprocedure voor vleermuizen toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Hazelworm	Mogelijk	Nee	Nee	Plangebied volgens normaal gemeentelijk beleid blijven onderhouden (opruimen tuinafval)
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Gemeente De Bilt, 2015. Ontwikkeling Islamitisch Centrum Bilthoven, Ruimtelijke randvoorwaarden. Augustus 2015.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Versie 2.0, december 2014.

Van den Bijtel ecologisch onderzoek, 2010. Quickscan Flora en Fauna, Locatie Noorderkroon, gemeente De Bilt. Juni 2010.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl
www.ravon.nl
www.telme.nl
www.zoogdierverseniging.nl
www.naturalis.nl
www.vivara.nl
www.telme.nl
www.vlindernet.nl
www.libellennet.nl

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Islamitisch cultureel centrum De Bilt
projectnummer 0407056.00
18 februari 2016
Vereniging de Marokkaans islamitische gemeenschap De Bilt-Bilthoven

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de diersoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuur-gebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

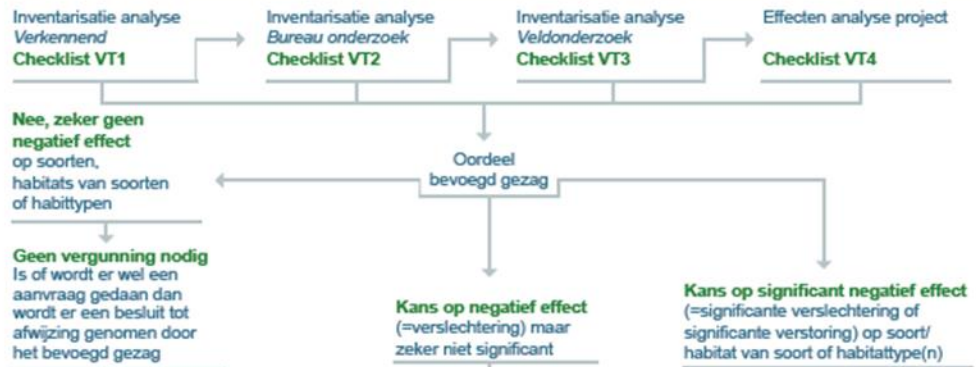
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

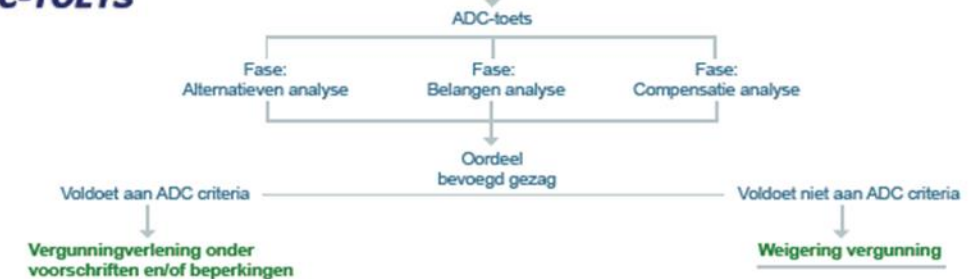
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Islamitisch cultureel centrum De Bilt
projectnummer 0407056.00
18 februari 2016
Vereniging de Marokkaans islamitische gemeenschap De Bilt-Bilthoven

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. Tim.artz@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.